

Податкова реформа – 2016: аналіз проекту Закону «Про внесення змін до Податкового кодексу України»

Проскура К.

Оприлюднено Законопроект щодо внесення змін до Податкового кодексу, який покликаний в черговий раз покращити і зробити більш ефективною податкову систему України.

В цілому Законопроект справляє позитивне враження, в ньому виправлено ряд недоліків, що містяться в діючій редакції, вводиться ряд позитивних нововведень в адмініструванні податків, але:

- пропонувані нововведення не є настільки суттєвими, щоб виправдовувати порушення принципу стабільності податкового законодавства;
- робить адміністрування податків більш громіздким, а податкові консультації та роз'яснення – все більш недоступними платникам податків та затратними у часі;
- містить в черговий раз ряд «мертворождалих норм» (на кшталт 0% ставки з податку на прибуток, яка об'єктивно є невігідною для застосування і виглядає як певний бланковий лозунг щодо підтримки малого бізнесу);
- ряд норм в майбутньому прогнозовано призведуть до можливості маніпуляцій з боку платників та контролюючих органів: введення плаваючого дозволеного інтервалу для реєстрації податкових накладних створює поле для маніпуляцій з їх датами з боку платників та контролюючих органів, ускладнює процес контролю за своєчасністю реєстрації податкових накладних;
- не вирішено ряд нагальних проблемних аспектів, які містить нинішня редакція ПКУ, на що же давно сподівається кваліфікована спільнота, зокрема: визначення «останнього» річного періоду, за який дохід перевищує чи ні 20 млн.грн. для прийняття рішення про застосування чи не застосування податкових коригувань з податку на прибуток, коригування податкових зобов'язань при поверненні товарів (послуг) від неплатника ПДВ, застосування коригувань в частині контрольованих операцій в умовах відсутності релевантної інформації, тощо.

Зробимо короткий аналіз пропонованих змін.

В частині адміністрування податків

- всі методологічні питання в частині податків передаються на Мінфіну,
- право на письмові та електронні податкові консультації передається виключно виключно Мінфіну; органи ДФС матимуть право надавати лише усні консультації;
- адміністрування всіх баз даних здійснюватиметься Мінфіном,
- перевірна робота буде здійснюватись органами ДФС тільки на обласному рівні, районні податкові інспекції виконують виключно сервісні функції,
- план-графік документальних планових перевірок оприлюднюється на сайті ДФС та публікується у офіційному виданні ДФС,
- в повноцінному режимі вводиться в дію електронний кабінет платника податків,
- встановлення 30 денного строку, протягом якого може бути проведена камеральна перевірка (на сьогодні такий строк встановлений лише по податку на додану вартість);
- скасування права посадової (службової) особи контролюючого органу, яка проводить перевірку, отримувати від платника податків копії документів, що належать до предмета перевірки;
- уточнення порядку обрахунку строків для надання заперечення на акт (довідку) про результати перевірки та копій документів до нього – з наступного дня, за днем отримання акту (довідки);
- збільшення для контролюючих органів строку надсилання повідомлення про місце і час проведення розгляду заперечення до акту перевірки з 2 до 4 робочих днів до дня їх розгляду;

В частині податку на прибуток

- зміни щодо амортизації основних засобів та нематеріальних активів, нарахування якої здійснюється без урахування їх переоцінки (уцінки, дооцінки), проведеної відповідно до положень бухгалтерського обліку;

- коригування фінансового результату до оподаткування на суму витрат на ремонт, реконструкцію, модернізацію або інші поліпшення неvirобничих основних засобів та нематеріальних активів;

- зменшення фінансового результату до оподаткування на суму первісної вартості об'єкта неvirобничих основних засобів або нематеріальних активів у разі продажу такого об'єкта, оскільки такі витрати були здійснені платником податку під час придбання такого об'єкта;

- уточнення правових підстав списання безнадійної дебіторської заборгованості за рахунок резерву сумнівних боргів, яка відповідає ознакам, визначеним в пп.14.1.11 п.14.1 ст.14 ПКУ;

- збільшення фінансового результату до оподаткування на визнаних штрафів, пені, неустойок, нарахованих відповідно до законодавства та згідно цивільно-правових договорів

- уточнення порядку розрахунку обмеження при виплаті процентів нерезидентам, які є пов'язаними особам з платником податку на прибуток, а саме в частині обмеження процентів за борговими зобов'язаннями, які виникли саме перед нерезидентами – пов'язаними особами;

- уточнення податкової різниці, яка виникає по витратах щодо податку на нерухомість, оскільки на сьогодні в діючій редакції Кодексу передбачена можливість подвійного зменшення податку на прибуток на суму податку на нерухоме майно, відмінне від земельної ділянки;

- у період з 1.01.2017 року до 31.12.2021 року запровадження можливості застосування при розрахунку амортизації основних засобів щорічної 20% ставки при виконанні наступних умов:

1) основні засоби відносяться до 3-8, 16 груп;

2) мінімальний строк корисного використання таких основних засобів – не менше 4 років;

3) основні засоби введені в експлуатацію з 01.12.2017р. до 31.12.2021р.

- запровадження на період до 31 грудня 2021 року нульової ставки податку на прибуток підприємств, для підприємств у яких річний дохід не перевищує 3-х мільйонів гривень та розмір нарахованої за кожний місяць звітного періоду заробітної плати (доходу) працівників є не меншим, ніж дві мінімальні заробітні плати, за умови відповідності критеріям:

1) утворені в установленому законом порядку після 1 січня 2017 року;

2) діючі, у яких протягом трьох послідовних попередніх років, щорічний обсяг доходів задекларовано в сумі, що не перевищує 3-х мільйонів гривень, та у яких середньооблікова кількість працівників протягом цього періоду не перевищувала 20 осіб;

3) які були зареєстровані платниками єдиного податку в установленому законодавством порядку в період до 1 січня 2017 року та у яких за останній календарний рік обсяг виручки від реалізації продукції (товарів робіт, послуг) становив до 3-х мільйонів гривень та середньооблікова кількість працівників становила до 50 осіб.

В частині податку на додану вартість

- збільшення терміну реєстрації податкових накладних та розрахунку коригування до таких податкових накладних в ЄРПН (з 180 до 365 календарних днів) із одночасним встановленням штрафу щодо відсутності такої реєстрації у розмірі 50% від суми ПДВ, а також встановлення штрафу при порушенні термінів реєстрації всіх податкових накладних/розрахунків коригування до податкових накладних, в тому числі складених неплатникам податку (за виключенням певних операцій);

платникам податку, що застосовують касовий метод збільшено термін для реєстрації податкових накладних / розрахунків коригування до таких податкових накладних,

який дає право на віднесення сум ПДВ до податкового кредиту, з 60 до 365 календарних днів з дати списання коштів з банківського рахунка;

- запровадження єдиного публічного Реєстру заяв на бюджетне відшкодування податку на додану вартість;

- розповсюдження обов'язкового реквізиту податкової накладної – код товару згідно з УКТ ЗЕД - на всі без виключення товари, а також доповнення новим обов'язковим реквізитом для послуг згідно з Державним класифікатором продукції та послуг;

- надання права на перенесення податкового кредиту при реорганізації шляхом приєднання або злиття з іншим платником податку на додану вартість до складу податкового кредиту правонаступника;

В частині податку на доходи фізичних осіб

- збільшення розміру добових при відрядженнях за кордон до 40 євро на день;

- скасування норми щодо обов'язкової наявності посадкового талону та відміток уповноваженої службової особи Державної прикордонної служби України в закордонному паспорті або документі, що його замінює для підтвердження витрат на відрядження за кордон;

- розширення переліку витрат ФОП від провадження господарської діяльності, крім осіб, що обрали спрощену систему оподаткування, на суми акцизного податку сплачених під час роздрібною торгівлі підакцизними товарами;

- надання права ФОП, що застосовують загальну систему оподаткування, на амортизацію основних засобів, що використовуються у господарській діяльності (крім житлової нерухомості та автомобілів);

- запровадження **нової системи оподаткування доходів від провадження індивідуальної діяльності:**

1) фізичні особи не зареєстровані як підприємці без права найму інших осіб;

2) відсутність вимог щодо державної реєстрації підприємцем;

3) реєстрація: заявочний принцип з поданням заяви до органу місцевого самоврядування. Орган ДФСУ бере таку фізичну особу на податковий облік як платника ПДФО за фіксованим розміром;

4) види діяльності – роздрібна торгівля; надання побутових послуг населенню; традиційні народні промисли (перелік встановлюється місцевою радою);

5) обсяг річного доходу до 250 розмірів мінімальної заробітної плати, встановленої на 1 січня звітного року (*у 2016 році – 344,5 тис. грн.*);

6) розмір податку – фіксований розмір ПДФО в місяць 10% МЗП (*у 2016 р. – 137,8 грн. у розрахунку на місяць*);

7) звітний період: календарний рік, за який подається декларація спрощеної форми про доходи, отримані від здійснення такої діяльності;

8) відсутність вимог щодо ведення обліку доходів і витрат.

В частині єдиного податку

- при розрахунку загальної кількості найманих осіб у фізичної особи – підприємця, який є платником єдиного податку, не враховувати працівників, які призвані на військову службу під час мобілізації, на особливий період;

В частині акцизного податку

- виведення із системи електронного адміністрування реалізації пального та відповідно скасування необхідності реєстрації платниками акцизного податку осіб, які реалізують пальне в ємкостях до 2 літрів;

- відновлення помилково скасованої норми щодо звільнення від оподаткування акцизним податком тютюнової сировини тютюново-ферментаційних заводів, а також

додаткове стимулювання вирощування такої сировини в Україні (звільнення від оподаткування вирощування та переробки тютюнової сировини).